TALOUSARVIO 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA 2028-2029 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Opetus- ja kasvatuslautakunta

Opetus- ja kasvatuspalvelut tiliryhmittäin

Opetus- ja kasvatuspalvelut tiliryhmittäin U+S+V					
	TP 2025	TA 2026(muut.)	TA 2027	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	**1 091 803**	**1 190 702**	**1 330 951**	**140 249**	**11,8 %**
Myyntituotot	491 476	589 924	762 388	172 464	29,2 %
Maksutuotot	382 812	404 445	446 512	42 067	10,4 %
Tuet ja avustukset	215 260	195 333	122 051	-73 282	-37,5 %
Vuokratuotot	2 034	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	221	1 000	0	-1 000	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	**-24 242 060**	**-24 794 187**	**-24 738 603**	**55 584**	**-0,2 %**
Henkilöstökulut	-15 003 581	-15 262 677	-15 433 141	-170 464	1,1 %
Palkat ja palkkiot	-12 282 398	-12 461 190	-12 680 053	-218 863	1,8 %
Henkilösivukulut	-2 721 184	-2 801 487	-2 753 088	48 399	-1,7 %
Eläkekulut	-2 498 609	-2 349 368	-2 293 049	56 319	-2,4 %
Muut henkilösivukulut	-222 575	-452 119	-460 039	-7 920	1,8 %
Palvelujen ostot	-4 583 950	-4 598 991	-4 871 426	-272 435	5,9 %
Asiakaspalvelujen ostot	-1 214 178	-1 277 863	-1 409 632	-131 769	10,3 %
Muiden palvelujen ostot	-3 369 772	-3 321 128	-3 461 794	-140 666	4,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-329 867	-345 895	-384 838	-38 943	11,3 %
Avustukset	-371 507	-366 000	-390 000	-24 000	6,6 %
Vuokrat	-3 861 718	-4 187 384	-3 626 709	560 676	-13,4 %
Muut toimintakulut	-91 436	-33 240	-32 490	750	-2,3 %
TOIMINTAKATE	**-23 150 258**	**-23 603 485**	**-23 407 652**	**195 833**	**-0,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-66 069	-56 863	-29 877	26 986	-47,5 %
Laskennalliset erät	-713 520	-893 186	-850 424	42 761	-4,8 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-23 929 847**	**-24 553 533**	**-24 287 953**	**265 581**	**-1,1 %**

Opetus- ja kasvatuslautakunta sitovuustasoittain

Opetus- ja kasvatuspalvelut sitosuustasoittain U+S+V					
	TP 2025	TA 2026(muut.)	TA 2027	Muutos eur	Muutos%
Opetus- ja kasvatuspalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	1 091 803	1 190 702	1 330 951	140 249	11,8 %
Toimintakulut	-24 242 060	-24 794 187	-24 738 603	55 584	-0,2 %
Toimintakate	-23 150 258	-23 603 485	-23 407 652	195 833	-0,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-66 069	-56 863	-29 877	26 986	-47,5 %
Laskennalliset erät	-713 520	-893 186	-850 424	42 761	-4,8 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-23 929 847**	**-24 553 533**	**-24 287 953**	**265 581**	**-1,1 %**
Opetuksen ja kasvatuksen hallinto	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	188 580	161 200	81 627	-79 573	-49,4 %
Toimintakulut	-488 017	-436 989	-358 923	78 067	-17,9 %
Toimintakate	-299 437	-275 789	-277 296	-1 507	0,5 %
Laskennalliset erät	-11 961	-16 184	-12 675	3 509	-21,7 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-311 398**	**-291 973**	**-289 970**	**2 003**	**-0,7 %**
Varhaiskasvatus	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	291 124	281 039	384 645	103 606	36,9 %
Toimintakulut	-6 868 604	-7 268 764	-7 563 814	-295 050	4,1 %
Toimintakate	-6 577 481	-6 987 725	-7 179 168	-191 443	2,7 %
Suunnitelman muk.poistot	-21 473	-21 757	-25 491	-3 734	17,2 %
Laskennalliset erät	-196 080	-246 064	-247 520	-1 457	0,6 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-6 795 034**	**-7 255 545**	**-7 452 180**	**-196 634**	**2,7 %**
Perusopetus	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	446 255	582 963	678 179	95 216	16,3 %
Toimintakulut	-14 336 324	-14 383 622	-14 164 715	218 907	-1,5 %
Toimintakate	-13 890 069	-13 800 659	-13 486 536	314 123	-2,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-44 294	-35 106	-4 386	30 720	-87,5 %
Laskennalliset erät	-428 764	-530 763	-496 607	34 156	-6,4 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-14 363 127**	**-14 366 528**	**-13 987 529**	**378 999**	**-2,6 %**
Kirkonkylän Koulu	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	34 830	44 000	69 000	25 000	56,8 %
Toimintakulut	-3 710 737	-3 647 987	-3 526 526	121 461	-3,3 %
Toimintakate	-3 675 907	-3 603 987	-3 457 526	146 461	-4,1 %
Suunnitelman muk.poistot	-2 267	-18 005	-488	17 516	-97,3 %
Laskennalliset erät	-112 478	-135 921	-124 535	11 386	-8,4 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-3 790 651**	**-3 757 912**	**-3 582 549**	**175 363**	**-4,7 %**
Muu Perusopetus	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	312 319	374 529	442 979	68 450	18,3 %
Toimintakulut	-3 918 728	-3 965 484	-3 907 578	57 906	-1,5 %
Toimintakate	-3 606 410	-3 590 955	-3 464 599	126 356	-3,5 %
Suunnitelman muk.poistot	-3 839	-3 631	-567	3 064	-84,4 %
Laskennalliset erät	-117 067	-146 302	-137 992	8 310	-5,7 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-3 727 315**	**-3 740 888**	**-3 603 157**	**137 730**	**-3,7 %**
Yläkoulu	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	5 398	15 000	6 200	-8 800	-58,7 %
Toimintakulut	-4 373 644	-4 455 599	-4 321 272	134 327	-3,0 %
Toimintakate	-4 368 246	-4 440 599	-4 315 072	125 527	-2,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-38 189	-13 470	-3 331	10 139	-75,3 %
Laskennalliset erät	-132 653	-165 739	-152 416	13 323	-8,0 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-4 539 088**	**-4 619 808**	**-4 470 819**	**148 989**	**-3,2 %**

Erityisopetus/Laitoskoulut	TP 2025	TA 2026(muut.)	TA 2027	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	93 708	149 434	160 000	10 566	7,1 %
Toimintakulut	-2 333 215	-2 314 552	-2 409 339	-94 787	4,1 %
Toimintakate	-2 239 507	-2 165 118	-2 249 339	-84 221	3,9 %
Laskennalliset erät	-66 567	-82 802	-81 664	1 138	-1,4 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-2 306 074**	**-2 247 920**	**-2 331 003**	**-83 083**	**3,7 %**
Lukiokoulutus	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	16 347	0	18 500	18 500	0,0 %
Toimintakulut	-1 965 292	-2 080 600	-2 075 713	4 887	-0,2 %
Toimintakate	-1 948 946	-2 080 600	-2 057 213	23 387	-1,1 %
Suunnitelman muk.poistot	-302	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-57 870	-77 057	-73 301	3 755	-4,9 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-2 007 117**	**-2 157 657**	**-2 130 514**	**27 142**	**-1,3 %**
Oulujoki-Opisto	**TP 2025**	**TA 2026(muut.)**	**TA 2027**	**Muutos eur**	**Muutos%**
Toimintatuotot	149 498	165 500	168 000	2 500	1,5 %
Toimintakulut	-583 823	-624 212	-575 439	48 773	-7,8 %
Toimintakate	-434 325	-458 712	-407 439	51 273	-11,2 %
Laskennalliset erät	-18 845	-23 118	-20 321	2 797	-12,1 %
Tilikauden Yli-/Alijäämä	**-453 170**	**-481 830**	**-427 760**	**54 070**	**-11,2 %**

Toiminnan kuvaus

Opetuksen ja kasvatuksen hallinnon menot sisältävät opetus- ja kasvatuslautakunnan sekä toimialajohtajan, toimistonhoitajan ja johtavan koulunkäynninohjaajan (50%) sekä esi- ja perusopetuksen projektit. Opetus- ja kasvatuslautakunnan alle kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio ja vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut.

Toimialan tulosalueita on 8: opetuksen ja kasvatuksen hallinto, varhaiskasvatus, Kirkonkylän koulu, muu perusopetus (Huovilan koulu, Hyrkin koulu, Korivaaran koulu ja Laitasaaren koulu), erityisopetus/laitoskoulut, yläkoulu, lukiokoulutus ja Oulujoki-Opisto (yleissivistävä opetus Muhos ja Utajärvi sekä kuvataide- ja musiikkikoulu).

Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan kolmessa päiväkodissa (Koivulehdon päiväkoti (vuorohoito), Kuusikon päiväkoti ja Päivärinteen päiväkoti ja perhepäivähoidossa. Muhoksen kunnassa on viisi vuosiluokkien 0-6 koulua (Huovila, Hyrkki, Kirkonkylä, Korivaara ja Laitasaari (1-6 lk)), yksi vuosiluokkien 7-9 peruskoulu, yksi vuosiluokkien 0-9 erityiskoulu (Oulujoen koulu, hallinnollisesti kuuluu yläkoulun alaisuuteen) ja lukio. Oulujoki-Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluita kuntalaisille.

Opetus - ja kasvatuspalvelujen tavoitteena on turvata laadukkaat ja tasa-arvoiset varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalvelut kuntalaisille ja Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille. Oulujoki-Opiston vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana.

Opetus- ja kasvatuslautakunta asettaa keskeiset tavoitteet toiminnalle hyväksyessään kuntakohtaisen opetussuunnitelman ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat toimintasuunnitelmat ja muut hallintokunnan toimintaa ohjaavat asiakirjat. Kuntastrategian mukaan opetus- ja kasvatuslautakunnan päätöksenteko perustuu ajantasaiseen tietoon.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa valtuustokausittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta lautakunnat laativat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat

tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Opetus- ja kasvatuspalvelujen tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seurantaa ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. (Talouden seurantaa ja reagointia muutoksiin parannetaan edelleen myös yksikkötasolla). Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Talousarvion 2027 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. Talousarvion 2027 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. varhaiskasvatuksen päivähoitopaikkojen järjestäminen koko kunnan alueella. Tilanne ei näytä helpottuvan, vaikka kunnassa on otettu käyttöön varhaiskasvatuksen palveluseteli elokuussa 2024, kuntaan on perustettu Kuusikon päiväkoti elokuussa 2024 ja Päivärinteen päiväkodin laajennus on valmistunut elokuussa 2025. Hyrkin koulun sisäilmatilanne ja siihen liittyvät haasteet sisäilman parantamiseksi. Koulukuljetusten sopimusten päättyminen 31.7.2027 ja uusien sopimusten hinnat. Oppimisen tuki on uudistunut 1.8.2025 alkaen esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Oppimisen tuen uudistus on lisännyt ryhmäkohtaisen ja oppilaskohtaisen tuen tarvetta, joka tällä hetkellä on osittain riittämätön. Lasten ja oppilaiden tuen tarve on lisääntynyt varhaiskasvatuksesta alkaen.

Muhoksen kunnan strategiassa 2026-2029 olevan kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin ja sitoutumisen kehittymiseksi on panostettava entistä enemmän henkilöstön työssäjaksamiseen. Henkilöstölle pitää olla aikaa, ja keinoja työkykyä ylläpitäviin toimenpiteisiin. Tyky-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Projektit

Projekteilla toteutetaan opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Kasvatus- ja opetuslautakunta asettaa kunkin projektin kehittämistavoitteet projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Perusopetuksen projektit on toteutettu siten, että ne on sijoitettu opetustoimen hallinnon talousarvion alaisuuteen.

Vuonna 2027 opetus- ja kasvatuspalvelut toteuttavat seuraavia kehittämisprojekteja: -

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 149 000 euroa vuosille 2024 - 2027, omarahoitusosuus 18 625 euroa.
- Muhoksen yläkoululle myönnetty Erasmus+ -hankeavustus hankkeelle "Ympäristötietoinen Eurooppa" 14 034 euroa
- Muhoksen lukiolle myönnetty Erasmus+ - hankeavustus hankkeelle “GeoAction - Creating Digital Trails from Jurassic Seas to Ice Age Eskers” 30 000 euroa
- Valtionavustus koulujen kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 5 600 euroa lukuvuodelle 2026 - 2027, omarahoitusosuus 2 400 euroa.
- Valtionavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön - Pidetään kaikki matkassa, 30 000 euroa lukuvuodelle 2026 - 2027, omarahoitusosuus 7 500 euroa (hallinnollisesti hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan puolella, nuorisopalveluissa).

Projektien/hankkeiden tuomat määrärahat avustuksina ovat tärkeitä toimialan palveluiden kehittämisessä ja laadun parantamisessa, koska varsinaiseen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää riittävässä laajuudessa määrärahaa toiminnan kehittämiseen. Erityisesti tasa-arvorahalla on pystytty lisäämään erityisopetuksen resurssia.

Kirkonkylän koulu

Toiminnan kuvaus

Kirkonkylän koulussa annetaan esiopetusta ja perusopetusta vuosiluokilla 1-6 sekä erityisopetusta neljässä alueellisessa pienluokassa; PL1, PL2, PL3 ja PL4. Pienluokat ovat alakoulujen yhteisiä kunnallisia erityisopetusryhmiä. Koululla on lukuvuonna 2026-2027 411 oppilasta (tilanne 20.9.2026).

Kirkonkylän koulun toiminnan ytimessä on turvallisen, motivoivan ja viihtyisän oppimisympäristön luominen. Koulun arkea ohjaa henkilökunnan ja oppilaiden yhdessä rakentama myönteinen ja kannustava oppimisilmapiiri. Oppilaita rohkaistaan aktiivisuuteen, itseohjautuvuuteen, luovuuteen ja oman toiminnan arviointiin. Heille tarjotaan mahdollisuuksia sekä itsenäiseen että yhteisölliseen oppimiseen. Kirkonkylän koulussa oppilaat ovat aktiivisia ja vastuuntuntoisia – oppilaat viihtyvät koulussa ja oppimisympäristöissään, jossa oppimistilanteet on huolellisesti suunniteltu ja tavoitteellisesti toteutettu. Avoin ja joustava toimintakulttuuri tukee koko kouluyhteisön hyvinvointia ja edistää työssä jaksamista. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimistavat, ja heitä tuetaan heidän henkilökohtaisten tarpeidensa mukaisesti. Koulun kasvatustyössä ja oppimisympäristön kehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota oppilaiden fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuteen sekä heidän yksilölliseen kasvuun ja hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Koulun palvelujen ja rakenteiden kehittämisen perustana ovat Muhoksen kunnan strategiset linjaukset sekä velvollisuus järjestää laadukasta opetusta kaikille oppilaille.

Kunnan opetussuunnitelma asettaa oppilaan edun toiminnan keskiöön. Jokaisen oppilaan opiskelu järjestetään hänen omien edellytystensä mukaisesti, ja kaikille taataan tasa-arvoinen mahdollisuus saada tukea, riippumatta asuinpaikasta tai koulusta. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Koulun toimintaa ja opetusta ohjaa opetussuunnitelma, jonka tavoitteina ovat oppilaan aktiivisuuden vahvistaminen, opiskelun merkityksellisyyden lisääminen sekä onnistumisen kokemusten mahdollistaminen jokaiselle oppilaalle. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa edistymistään. Oppilaan tunteet, kokemukset, kiinnostuksen kohteet ja vuorovaikutus toisten kanssa muodostavat oppimisen perustan. Opettajan tehtävänä on ohjata oppilaita elinikäiseen oppimiseen, huomioiden yksilölliset oppimistyylit ja -tarpeet. Opetussuunnitelma toimii ensisijaisesti opettajien työn ohjaajana, mutta se on myös tärkeä tietolähde koulun sidosryhmille, kuten oppilaiden huoltajille, jotka voivat sen avulla tutustua koulutyön sisältöihin ja tavoitteisiin. Kirkonkylän koulun esi- ja perusopetuksen strateginen visio on olla arvostettu, koulutusmyönteisyyttä edistävä koulu, joka tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja. Koulun toiminta-ajatuksena on turvata jokaiselle oppijalle mahdollisuus kasvaa ja oppia henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti, varmistaen oppivelvollisuuden suorittamisen ja riittävät valmiudet mm. jatko-opintoihin.

Koulussa painotetaan oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämistä. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen, innostava ja monimuotoinen. Luokkahuoneiden ohella hyödynnetään yhä enemmän ulkopuolisia oppimisympäristöjä, kuten luontoa, museoita, kirjastoja ja muita opintokohteita. Myös teknologian hyödyntäminen on tärkeä osa koulun arkea ja sen hyödyntäminen opetuksessa osa nykyaikaista oppimista.

Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, jotka tukevat erilaisten taitojen oppimista eri oppiaineissa ja vahvistavat oppilaiden kokonaisvaltaista osaamista.

Opetus- ja kasvatuslautakunta hyväksyy Muhoksen kunnan esi- ja perusopetuksen paikalliset opetussuunnitelmat, jotka ohjaavat koulujen ja päiväkotien toimintaa. Nämä asiakirjat ovat keskeisiä välineitä kunnan koulutuspalvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä. Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt Kirkonkylän koulun työsuunnitelman lukuvuodelle 2026–2027 kokouksessaan 2.9.2026.

Toimenpiteet

1. Liikuntasalin rakentaminen on saatettu päätökseen 31.7.26 mennessä. Liikuntasalin sisäliikuntavälineistö ja kalusto on uusittu ns. ensikertaisvälineistönä. Sisäilmavaurioituneisiin ulkoliikuntavälineisiin lautakunta ei myöntänyt määrärahoja keväällä 2026. Ulkoliikuntavälineitä joudutaan säilyttämään edelleen koulun pihalla olevassa ulkokontissa. Ulkoliikuntavälineiden hankintaan tulisi myöntää määrärahat vuoden 2027 talousarvioon, jotta pihalla olevasta kontista voidaan luopua ja uudet ulkoliikuntavälineet saadaan säilytykseen välineille tarkoitettuun ulkoliikuntavarastoon uuden liikuntasalin tiloihin. Esi- ja perusopetuksen tulee edistää liikunnallista elämäntapaa. Lakimuutos tuli voimaan 1.8.2026 alkaen ja on opetuksen järjestäjää velvoittava. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia kouluille mm. riittävästä ja monipuolisista liikuntavälineistä.
2. Koulun oppimateriaalihankintoihin vuosittain myönnetty määräraha ei ole riittävällä tasolla. Määrärahat eivät tällä hetkellä riitä tarvittaviin oppikirjoihin ja oppimateriaaleihin. Oppikirjojen, aineiden- ja tarvikkeiden määrärahoihin tulisi tehdä vähintään 25% kertakorotus seuraavalle lukuvuodelle ja jatkossa vuosittain säännöllisesti indeksikorotuksena 2-5% vuodessa.
3. Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamista varten (yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus, erityisopettajan opetus muun opetuksen yhteydessä). Oppilaskohtaiseen tukeen tulee varata erityisopettajien tuntikehykseen tunteja siten, että enintään 20% erityisopettajien antamista tunneista on ryhmäkohtaista tukea ja vähintään 80% tunneista oppilaskohtaista tukea. Erityisopetuksen tukipalvelut resursoidaan niin, että tukea tarvitsevat oppilaat voivat opiskella ryhmäkohtaisella tai oppilaskohtaisella tuella lähtökohtaisesti yleisopetusluokassa. Lisäksi tarjolla tulee olla kunnallisia erityisopetuksen pienluokkia niille oppilaille, jotka hyötyvät pienluokassa opiskelusta tai tarvitsevat sitä erityisistä syistä.
4. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa. Riittävä laitteisto on taattava kaikille oppilaille, ja oppilailla on oltava käytössään päätelaitteita riittävästi. Opettajien pedagogista ICT-osaamista tulee tukea järjestämällä koulutuksia tarpeen mukaan.
5. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan systemaattisesti. Työkykyä ylläpitävään toimintaan tulee varata riittävästi resursseja. Opettajien tyky-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen, työhyvinvointiin ja sen kautta koulun tuloksellisuuteen, sairaspoissaoloihin jne
6. Opettajien ammatillista kehitystä tuetaan tarjoamalla mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen ja ammatilliseen kasvuun. Koulutusmäärärahoja on leikattu 2025 sekä edelleen 2026 50% vuoden 2024 tasosta. Koulutusmäärärahat tulisi palauttaa vuoden 2024 tasolle 2027. Työnantajan velvollisuutena on huolehtia siitä, että opetushenkilöstöllä on mahdollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan täydennyskoulutuksen avulla.

Yläkoulu

Toiminnan kuvaus

Muhoksen yläkoulu tarjoaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä valtakunnallisen että kunnallisen opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 7.–9.

Muhoksen yläkoulun hallinnolliseen alaisuuteen kuuluu Oulujoen koulu, ja Muhoksen yläkoulun rehtori toimii myös Oulujoen koulun rehtorina. Oulujoen koulun koulusihteerinä toimii Muhoksen yläkoulun ja lukion yhteinen koulusihteeri. Oulujoen koululla on kaksi opetusryhmää, joista toinen toimii Oulujoen perhekodin tiloissa ja toinen Muhoksen yläkoululla.

Muhoksen kunnassa sijaitsevien perhekotien oppilaille annetaan perusopetusta Oulujoen koulun lisäksi myös yleisopetuksen ryhmissä tai pienryhmissä Muhoksen yläkoululla. Oulujoen perhekotiin sijoitetun nuoren koulupaikasta neuvotellaan tarvittaessa Nuorten Ystävien kanssa.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on antaa muhoslaisille ja Muhokselle sijoitetuille oppivelvollisille mahdollisimman hyvä lähtökohta toisen asteen koulutukseen ja elämään suomalaisessa yhteiskunnassa. Oppilaille tarjotaan virikkeitä antava ja turvallinen kouluympäristö. Koulutuksen kehittämisessä huomioidaan mahdollisimman pitkälle oppivelvollisen henkilökohtaiset tarpeet muun muassa erityistä tukea ja muita tukitoimia kehittämällä.

Muhoksen yläkoululla ja Oulujoen koululla on käytössä niin sanottu joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamalli. Toimintamallin avulla kehitetään perusopetukseen yksilöllisiä, oppilaiden erilaiset tarpeet huomioivia toimintatapoja ja opetusmenetelmiä. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat toiminnallisuus, erilaisten oppimisympäristöjen käyttö ja työpaikkaopiskelu. Toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä perusopetuksen jälkeen.

1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen lainsäädäntömuutoksen toimeenpano tuo mukanaan haasteita koulun toimintaan. Uuden toimintatavan omaksuminen ja toiminnan kehittäminen ovat keskeinen osa perusopetuksen palveluiden täytäntöönpanoa. Haasteen vaativuutta lisää muutoksen toteuttamiseen osoitettujen resurssien niukkuus.

Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat edellisen kerran 15.6.2016 (§:t 90 ja 91). Opetussuunnitelma on keskeinen esiopetusta ja perusopetusta ohjaava asiakirja. Tämän lisäksi koulun vuosittaista toimintaa ohjaava keskeinen asiakirja on koulun työsuunnitelma, johon on kirjattu lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt sekä Muhoksen yläkoulun että Oulujoen koulun työsuunnitelmat kokouksessaan 2.9.2026 (§:t 91 ja 92).

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset ja kunnan yhteiset koulutukset)
2. Oppiainekohtaiset kehittymissuunnitelmat ja –keskustelut koulun sisällä
3. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
4. Työkykyä ylläpitävät toimenpiteet
5. Perusopetuksen järjestäminen vuosiluokille 7–9
6. Oppilaiden yksilö- ja ryhmäkohtaisen tuen varmistaminen

Muu perusopetus

Toiminnan kuvaus

Huovilan koulun, Hyrkin koulu, Korivaaran koulu ja Laitasaaren koulu ovat perusopetusta 0-6 luokilla antavia Muhoksen kunnan kouluja.

Palvelusuunnitelma
Koulujen perustehtävänä on tarjota laadukasta ja turvallista perusopetusta, joka tukee jokaisen oppilaan yksilöllistä kasvua ja oppimista.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 3.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja.

Koulujen vuosittaista palvelutuotantoa ohjaava keskeinen asiakirja on puolestaan koulun työsuunnitelma, jossa asetetaan koululle lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt muun perusopetuksen koulujen työsuunnitelmat kokouksessaan 2.9.2026 §:t 93 – 94 ja 96-97.

Toimenpiteet
1. koulun arjen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen
2. Oppimisen tuen turvaaminen
3. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan.
4. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa.

Erityisopetus

Toiminnan kuvaus

Perusopetuslain 3 §:n mukaisesti oppilaan opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Säännös on pohjana kaikelle opetuksen ja opetukseen liittyvien järjestelyjen ja tukitoimenpiteiden suunnittelulle ja toteuttamiselle. Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja sekä oppilaskohtaista tukea osana sen perustoimintaa.

Perusopetuslain (1.8.2025) muutoksen myötä oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamaa ryhmäkohtaisia tukea muun opetuksen yhteydessä. Oppilaalla, jonka opinnot eivät ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta etene, tai jolla on ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden opetus voidaan järjestää yleisopetuksen yhteydessä, erityisluokanopettajan opettamassa pienryhmässä tai erityisluokalla. Jos oppilaan opiskelu yleisopetuksessa ei ole mahdollista tai se ei ole oppilaan kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista, järjestetään opetus osittain tai kokonaan erityisluokalla.

Erityisopettajan antamaa ryhmämuotoista ja oppilaskohtaista tukea annetaan kaikissa Muhoksen esi- ja perusopetusta tarjoavissa yksiköissä. Erityisluokkia on lukuvuonna 2026-2027 Kirkonkylän alakouluilla sekä Muhoksen yläkoululla.

Erityisopetuksen ja oppimisen tuen käytänteisiin ja linjauksiin liittyviin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin Muhoksella on käytettävissä myös kunnallisen erityisopetuksen koordinaattorin palveluja.

Oulujoen koulu

Erityisopetuksen sitovuustason sisällä on yksi perusopetusta antava erityiskoulu eli Oulujoen koulu. Oulujoen koulu antaa opetusta pääasiassa Muhokselle sijoitetuille oppilaille. Koulu toimii lukuvuonna 2026–2027 Oulujoen perhekodilla, ja yksi sen luokista on sijoitettu Muhoksen yläkoululle. Osa Oulujoen perhekodilla

annettavasta opetuksesta toteutetaan käyttäen joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamallia. Muu erityisopetus annetaan osana muiden Muhoksella toimivien koulujen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen hyvinvointilautakunta on esi- ja perusopetuksen kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyt opetuksen järjestämisen lähtökohdissa tärkeiksi asioiksi koulutusmyönteisyyden ja erinomaiset koulutuspalvelut. Kunnan opetussuunnitelmassa oppilaan etu asetetaan toiminnan lähtökohdaksi. Opiskelun tulee tapahtua oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilailla on oikeus saada asuinpaikasta ja koulusta riippumatta tasa-arvoisesti tukea oppimiseensa.

Oppimisen ja opiskelun vaikeuksien mahdollisimman varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät myöhempää esim. erityissairaanhoidon tuen tarvetta. Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määriteltyjä toimintaperiaatteita sovelletaan sekä esiopetusta että perusopetusta antavissa yksiköissä.

Erityisopettajan antama opetus suunnitellaan tavoitteelliseksi, yksilölliset opiskeluedellytykset huomioivaksi ja nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen soveltuvaksi. Tarvittaessa oppilaalle voidaan laatia oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi ja suunnitelma yhteistyössä vanhempien, opettajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppilasta autetaan oppimisen ja opiskelun vaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät yksilöllisesti vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan.

Erityisopetuksen tukimuotoja ovat ryhmäkohtainen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä, oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä ja erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa. 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle on annettava tarvittavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet. Muhoksen kunnan koulutoimi vastaa koulu- ja luokkakohtaisista apuväline- ja ohjaajapalveluista. Oppilaiden kuntoutus- ja muut henkilökohtaiset ohjaus- ja tukipalvelut toteutetaan yhteistyössä Pohteen kanssa.

Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91, jonka jälkeen opetussuunnitelmaa on päivitetty säännöllisesti vuosittain. Vuonna 2025 Opetussuunnitelman Oppimisen tuen osuus on lakimuutoksen takia uudistettu täysin.

Toimenpiteet

Oppimisen tukea kehitetään edelleen. Lähikouluperiaatetta ja integraation toteuttamista jatketaan. Oppimisen tuen ohjausryhmä ohjaa ja tukee kouluja uuden lain mukaista oppimisen ja opiskelun tukea suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa.

Edellyttää:
1. riittävä määrä henkilöstöä lain edellyttämän ryhmämuotoisen ja oppilaskohtaisen tuen toteuttamiseen sekä koulunkäynnin ohjaukseen
2. henkilöstön työssä jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta huolehtiminen
3. käyttäytymisen ja tarkkaavaisuuden pulmista kärsivien oppilaiden sekä heidän luokkiensa muiden oppilaiden opiskelun ja oppimisen turvaaminen
4. oppilaiden henkinen pahoinvointi havaitaan ja siihen puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
5. vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulunkäynnin turvaaminen oman kunnan palveluna
6. koulusta paljon poissaolevien oppilaiden opetusjärjestelyjen kehittäminen
7. oppimisvaikeuksisten esim. lukivaikeuksisten oppilaiden opiskelun turvaaminen
8. oppimisympäristöjen kehittäminen ja teknologian hyväksikäyttö erityisopetuksessa
9. erityisopetuksen kehittämisen puitteissa osallistutaan aktiivisesti esim. opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeisiin ja verkostoihin

Lukio

Muhoksen lukiossa laskentapäivänä 20.9.2026 opiskelijoita oli 211: 26-ryhmät 65 ja vaihto-opiskelija, 25-ryhmät 73, 24-ryhmät 62 ja 4. vuoden opiskelijoita 10.

Lukion opiskelijamäärä elää hieman koko lukuvuoden ajan opiskelijoiden valmistuessa tai vaihtaessa opiskelupaikkaa. Opiskelijat ovat maksuttomuuden piirissä, jolloin heille koulu tarjoaa tietokoneet, kuulokkeet, oppimateriaalit ja pakolliset 5 ylioppilaskoetta. Alle 18-vuotiaat opiskelijat ovat oppivelvollisia, mutta maksuttomuus taas koskee koko lukioaikaa.

Yhteishaussa 2025 lisättiin aloituspaikkoja jatkuvan haun kautta. Lukuvuonna 2026 aloituspaikkamäärä pidettiin 65:ssä, vaikka hakijamäärä oli iso ja lukuvuonna 2026-2027 ylipuolet ensimmäisen lukuvuoden opintojaksoista jouduttiin tarjoamaan jo muutenkin kolmena ryhmänä. Kesäkuussa tulosten tullessa oli 17 jonoon jäänyttä nuorta ja Muhoksen lukion keskiarvoraja oli peräti 7,5.

Kevään 2027 yhteishaussa mukana on vielä isompi ikäluokka kuin 2026. Kaikki nuoret eivät vielä yläkoulussa ole opiskeluorientoituneita, vaan opiskeluinto löytyy vasta lukiossa. Siksi kevään 2027 yhteishaku huolettaa etenkin opinto-ohjaajia. Maaseutulukiossa ei ole tarkoituksen mukaista, että keskiarvoraja nousee kovin korkeaksi. Vuosina 2020-2023 uudessa lukiorakennuksessa ikäluokista kaksi oli tullut aloituspaikkamäärällä 80. Rakennuksen käytön kannalta ongelmana ei ole 1-2 ikäluokan kohdalla aloituspaikkamäärä 80, etenkin kun yläkoulu on vieressä. Enemmän ongelmana on 65 aloituspaikkakoolla kaksisarjaisuus, jolloin luokkatiloissa on isot ryhmät myös vanhempien opiskelijoiden ottaessa ko. opintoja. Luokkatilojen ilmanvaihto ei riitä isoille ryhmille, kun huonetilassa on käytössä myös sama määrä tietokoneita. Lisäksi inhimillinen huoli on kevään 2027 ison ikäluokan kohdalla, kun riittävästä keskiarvosta huolimatta nuoria jää jonoon. Myöskään kuntaan muuttavien perheiden lukiolaisia ei voi ottaa opiskelijaksi kesken vuoden.

Tämä talousarvio on laskettu kevään 2027 yhteishaun aloituspaikkamäärällä 65, koska muuta päätöstä ei kunnassa ole tehty. Lähtökohtaisesti keskiarvoraja on 6,75, jolla on valmennettu ylioppilaiksi ja joka jälleen tulee selkeästi nousemaan.

Kokouksessaan 8.4.2026 §38 Muhoksen opetus- ja kasvatuslautakunta hyväksyi Muhoksen lukion tuntikehykseksi 298,7 vuosiviikkotuntia.

Lukio-opintojen tuloksia osoitetaan päättötodistuksen lisäksi ylioppilastutkintodistuksella, lukiodiplomeilla ja suullisen kielitaidon todistuksilla. Lukio-opetuksen taso vaikuttaa opiskelijoiden jatko-opintoihin pääsemiseen, koska osa korkeakoulujen aloituspaikoista jaetaan ylioppilastutkintotodistuksen arvosanojen perusteella.

Lukiodiplomit ja ylioppilaskirjoitukset ovat muuttumassa. Taito- ja taideaineiden diplomit jäävät pois. Tilalla ovat 1.8.2027 alkaen diplomit: Yrittäjyys, Sanataide sekä Tiede- ja teknologia. Elokuussa 2027 aloittava ikäluokka on ensimmäinen, jolla 3 opintovuoden sisällä on mahdollista osallistua ylioppilaskirjoituksissa musiikin, kuvataiteen tai liikunnan ylioppilaskokeeseen. Molemmat muutokset vaikuttavat jatkossa myös opintojaksotarjontaan, koska valmisteluun tarvitaan riittävä opetus. Uusien diplomien osalta jo nyt Muhoksen lukiossa on mm. yrittäjyys- ja TVT-opintoja. Myös liikunnan opintojaksoja on ennestään runsaasti, kun käytössä on Liikunta polku.

Kattavat ja laadukkaat toisen asteen koulutuspalvelut toimivat kunnan vetovoimatekijänä. Muhoksen lukio on ollut perinteisesti hyvä oppilaitos, jossa on sitoutunut henkilöstö, yhteisöllinen huolehtiva toimintakulttuuri sekä tarkkaan harkittu houkutteleva opintojaksotarjonta. Ylioppilaskirjoitusten tulosten perusteella Muhoksen lukio on erottunut positiivisesti Oulun seudun lukiokartalla, ja työpaikkana sillä on ollut pitovoimaa. Opettajavaihtuvuus on ollut vähäistä. Opettajissa on myös useampi valtakunnallisesti osaamisestaan palkittu opettaja.

Lukiossa tuntikehystä tulee tarkastella yhtenäisenä kokonaisuutena eikä opetusryhminä, koska luokattomassa lukiossa opiskelijat voivat valita opintoja vapaasti. Opetussuunnitelmassa opintojaksot muodostuvat yhdestä tai useammasta 1-3 opintopisteen moduulista. Tuntikehystä kuvaillaan vuosiviikkotunneilla: 1 vvt vastaa opiskelijalla 2 opintopisteen kokonaisuutta.

Lukion vetovoimaisuus yhteishaussa (=opiskelijamäärä suhteessa aloituspaikkoihin) on paljolti kiinni opiskelutarjonnan monipuolisuudesta. Lukion tuntikehyksen laajuus on osa lukion markkinointia. Korkeakoulujen tutkintovalinta on lisännyt ylioppilastutkinnon painoarvoa jatko-opintoihin pääsemisen kannalta. Tämä on lisännyt opettajien valmennusvastuuta ja toisaalta ylioppilaskokeiden korottajien määrää. Riittävä tuntikehys on osa tätä vastuun kantamista ja toisaalta yhteishaussa hakijoille valintakohteen yksi tärkeä valintaperuste.

Oppivelvollisuus lisäsi lukiokoulutuksen ohjaus- ja valvonta vastuuta. Lukiolaki edellyttää, että lukio tarjoaa opinto-ohjausta opiskelijoille vielä vuosi valmistumisen jälkeen. Opinto-ohjaaja on vuosityöajassa, jolloin hän on käytettävissä myös koulun kesäloman aikana sovitusti. Tuen osalta Muhoksen lukio tarjoaa 11 vuosiviikkotunnin verran laaja-alaisen erityisopettajan palveluita (10 tuntia x lukiokerroin). Erityisopettajana toimii nyt erityisopetukseen pätevöitynyt lukion englannin lehtori. Opetushenkilöstöstä 12 pääkoulu on lukio. Lisäksi opetusta antaa 5 opettajaa, joiden pääkoulu on yläkoulu. Tarvittaessa ortodoksisen uskonnon opetuksen hoitaa perusopetuksen opettaja. Jonkin verran opetusta ostetaan Oulun Aikuislukiolta pienten valintojen opintojaksoihin, kuten mm. elämänkatsomustietoon, sekä laajennetaan kielitarjontaa.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen lukio on yleissivistystä painottava yleislukio ja se jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukion tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla vastaavilla näytöillä. Korkeakoulujen tutkintovalinnan kannalta on suuri merkitys, miten opiskelijat onnistuvat lukio-opinnoissaan.

Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoa tarkastella asioita eri näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan toimimaan vastuuntuntoisena ja velvollisuuksistaan huolehtivana kansalaisena yhteiskunnassa ja tulevaisuuden työelämässä. Lukio-opetus tukee opiskelijan itsetuntemuksen kehittymistä ja hänen myönteistä kasvuaan aikuisuuteen sekä kannustaa opiskelijaa elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Muhoksen lukion toimintakulttuuria on hiottu niin, että se tukee näitä tavoitteita ja arvoja. Koulua kehitetään yhteisöllisesti, ja hyvinvointia mitataan valtakunnallisten mittareiden lisäksi myös koulun omilla kyselyillä.

Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt 2.9.2026 §90 Muhoksen lukion lukuvuoden 2026-2027 työsuunnitelman. Muhoksen lukion opetussuunnitelman ja toiminnan keskeisinä painopisteinä ovat: kestävä elämäntapa, yrittäjyys, teknologia sekä paikallisena painopisteenä Geopark. Muhoksen lukion toimintakulttuurissa pyritään noudattamaan kestävää kehitystä, opiskelijoita ohjataan yritteliäisyyteen, tarjotaan robotiikka ja ohjelmointi osaamista ja pidetään yllä geopark-tietoutta. Lukuvuoden 2026-2027 teemana on *Toivoa ja toimintaa*.

Toimenpiteet

- Lukiossa on ammattitaitoinen henkilökunta, joka antaa lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta laajennettuna koulukohtaisin opintojaksoin ja painotuksin. Opettajien ammatillista kasvua tuetaan koulutuksilla, hyödyntäen etenkin ilmaisia koulutuksia.
- Henkilökunnan ja opiskelijoiden jaksamiseen ja koulu-/työviihtyvyyteen kiinnitetään erityistä huomiota, jolloin poissaolot mahdollisesti vähenevät ja työskentely on tehokkaampaa. Opiskelijahuollon käytössä ovat opetus- ja kasvatuslautakunnan hyväksymät poissaoloihin puuttumisen mallit.
- Aiemman laajemman hyvinvointihankkeen toimenpiteitä jatketaan, jolloin palkkaus tulee nyt lukioresurssista (OVTES). Lukiolla on käytössä hyvinvoinnin vuosikello, hyödynnetään yhteistyökumppanien materiaaleja ja mittaristoa (Liikkuva opiskelu, Mieli ry, School to Belong). Lukio

on saanut toimistaan yksinäisyyden poistamiseksi School to Belong -sertifikaatin. Lisäksi lukio on mukana yläkoulun kanssa keväällä 2027 loppuvassa kunnalle ilmaisessa Onnikka-hankkeessa ja 15.8.2026-14.8.2027 Pidetään kaikki mukana -hankkeessa.

- Tieto- ja viestintäteknologian vahvaan osaamiseen kiinnitetään huomiota: lukiossa on opettajien ICT-tiimi ja osaamista jaetaan yhteisöllisesti, opiskelijoille tarjotaan TVT-opetusta. Lukiossa kokeet, osa oppimateriaaleista sekä kokonaisuudessaan ylioppilastutkinto ovat digitaalisia. Tekoälyn käytöstä lukio on laatimassa ohjeistuksen opiskelijoille ja henkilökunnalla on käytössä ICT-tuen laatima ohjeistus. 1.8.2027 alkaen tarjolla Tiede- ja teknologia -diplomi.
- Yrittäjyyskasvatus toteutuu monipuolisesti koulun arjessa läpäisyperiaatteella kaikille. Lisäksi on tarjolla yrittäjyysopintoja, joiden merkitys korostuu valtakunnallisen Yrittäjyyslukiodiplomin kautta 1.8.2027 alkaen.
- Vahvistetaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa jo lukioaikana mm. siltaopintoja Oulun ammattikorkeakouluun sekä kursseja yliopistoihin, jolloin lukiolainen voi saada jatko-opiskelupaikan odottamaan jo lukioaikana.
- Kansainvälinen toiminta: kotikansainvälisyys, vaihto-opiskelijatoiminta, Erasmus+ -projektit ja Luulaja-matka. Muhoksen lukion keskeisenä teemana EU:n rahoittamissa Erasmus+ -hankkeissa on kestävä kehitys ja geopark: 1.2.-30.4.2027 From Snow to Water, 1.12.2026-30.11.2028 GeoAction: Creating Digital Trails from the Jurassic Sea to Ice Age Eskers.
- Lukion näkyvyys on myös kuntamarkkinointia ja lisää lukion vaikuttavuutta alueella. Lukion näkyvyyttä pidetään yllä aktiivisten somekanavien kautta (instagram, facebook), tekemällä lehtijuttuja tai kutsumalla toimittajia erikoistapahtumiin paikalle.
- Tarvittaessa laajennetaan kielitarjontaa Oulun Aikuislukion kautta, josta voidaan ostaa myös opetusta tilanteessa, että opintojaksoon on vain yksittäisiä valintoja.

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on sekä tukea lasten kotihoitoa että järjestää varhaiskasvatuspalveluita päiväkodeissa, perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tuottaa suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa lapsen hyvinvointia tuetaan lapsen edun näkökulmasta hänen yksilöllisten tarpeidensa, vahvuuksiensa ja mielenkiintonsa kohteista käsin.

Vanhempainvapaan jälkeen, kun lapsi on noin 9 kuukauden ikäinen, huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon eri tavoin. Lapsi voi mennä kunnalliseen tai yksityiseen varhaiskasvatukseen tai lasta voidaan hoitaa kotona.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden osa-alueet:
1) Päiväkodit
2) Perhepäivähoito
3) Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus
4) Vuorohoito
5) Varhaiserityiskasvatus (sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin)
6) Lastenhoidon tuet (kotihoidon tuki)
7) Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2026 441 lasta, joista päiväkodeissa 357 lasta ja perhepäivähoidossa 84 lasta. Lasten vuorohoitoa järjestetään Koivulehdon päiväkodissa. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa.

Palvelusetelillä tuotetussa yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2025 40 lasta.

Kotihoidon tukea maksettiin syyskuussa 2026 32 660 € ja yksityisen hoidon tukea maksetaan tällä hetkellä kahdesta lapsesta.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen varhaiskasvatuspalvelut toteuttavat varhaiskasvatusta opetuksen, kasvatuksen ja hoidon kokonaisuutena korostaen lapsen ja huoltajan osallisuutta pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalvelut huolehtivat siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät lasten vuorohoitoa Muhoksen vuorohoidon linjausten mukaisesti.

Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatuksessa tulee huomioida lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen. Lapsen tukemisessa tulee huomioida tuen eri tasot, tuen toteutus, tuen muodot, annettavat tukipalvelut ja tuen tarpeen arviointi. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lapsen varhaisen tuen varmistaminen sekä antaa lapselle mahdollisimman hyvät kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytykset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki on uudistunut esi- ja perusopetuksessa. Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) hyväksyttiin 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos on tullut pääosin voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen uudistus ei muuta varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea.

Oppimisen tuen uudistuksen keskeisimpänä tavoitteena on kohdentaa tuen painopistettä ennaltaehkäiseviin toimiin. Huomionarvoista on, että lasten erilaiset tuen tarpeet ovat kasvaneet ja myös varhaiskasvatuslaki (540/2018, 3 a luku) edellyttää riittävän tuen varmistamista varhaiskasvatuksessa ja tässä varhaiskasvatuksen erityisopettajalla on merkittävä rooli.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella erityisopettajaresurssia on mitoitettu uuden lain velvoittamiin toimiin ryhmä- ja lapsikohtaisen tuen toteuttamiseksi esiopetuksessa. Ryhmä- ja lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen käytännössä tarkoittaa konsultaation lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan työn kohdentamista opetustyöhön lapsiryhmissä sekä suunnitteluyhteistyön vahvistamista päiväkodeissa eri tiimien sekä yksikön esihenkilön kanssa.

Varhaiskasvatuspalveluiden ja esiopetuksen järjestämistä ohjaavat varhaiskasvatuslaki, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä Muhoksen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelma. Lisäksi varhaiskasvatuksen toteuttamista ohjaa varhaiskasvatuksen toimintakauden toimintasuunnitelma, esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma, lapsiryhmien pedagogiset toimintasuunnitelmat sekä lasten yksilölliset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat.

Hyvinvointilautakunta on hyväksynyt Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelman (2022) ja esiopetuksen opetussuunnitelman (2014), lisäksi opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt esiopetuksen opetussuunnitelman (2014) muutokset kokouksessaan 17.6.2025.

Varhaiskasvatuspalvelujen tulevaisuus

Alle kouluikäisten lasten syntyvyys ja muutto kuntaan ei ole merkittävästi lisääntynyt, mutta lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt koko päiväisen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden myötä. Varhaiskasvatuksen järjestämistä säätää varhaiskasvatuslaki (2018/540). Kunnan tulee järjestään varhaiskasvatusta perheiden tarpeen mukaan (varhaiskasvatuslaki 2018/ 540 2 luku § 5). Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa perheille tarjotaan hoitoa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Tilastokeskuksen uusimman väestöennusteen (2024) mukaan Muhoksen varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan laskevan tasaisesti ajanjaksolla 2026–2029. Yleinen kehityssuunta heijastaa valtakunnallista ja alueellista trendiä, jossa syntyvyyden alhaisuus pienentää nuorimpia ikäluokkia, vaikka Muhoksen kokonaisväkiluku onkin viime aikoina saanut positiivista virettä muuttovoitosta. Alueelle suuntautuva muuttoliike sekä yleinen työllisyystilanne voi lisätä varhaiskasvatuspaikkojen

kysyntää. Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman tavoitteena on päiväkotipaikkojen lisääminen.

Toimenpiteet

1. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen.
2. Henkilökunnan koulutus, henkilökunnan osaamisen lisääminen.
3. Esimiesten koulutus, työhyvinvointiin ja johtajuuteen liittyvää.
4. Työhyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen kehittäminen varhaiskasvatuksessa.
5. Materiaalien hankintoihin varattujen määrärahojen huomioiminen yleisen hintatason nousun vuoksi.

Oulujoki-Opisto

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden, sivistyksen ja elinvoiman edistäjänä. Oulujoki-Opisto tarjoaa alueellaan saavutettavia ja laadukkaita oppimismahdollisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille sekä tukee elinikäistä oppimista, yhteisöllisyyttä ja aktiivista kansalaisuutta.

Opiston toimintaa kehitetään vastaamaan kuntien ja kuntalaisten muuttuvia tarpeita. Yksi keskeinen tulevaisuuden näkökulma on ajatella kansalaisopistoa kuntien tarpeeseen muokkautuvana koulutusalustana, jonka kautta voidaan toteuttaa monimuotoisesti erilaisia tutkintoon johtamattomia opintokokonaisuuksia.

Kansalaisopistotoiminnan keskeisiä kehittämisteemoja vuonna 2027 ovat kansalaistaitojen vahvistaminen (esim. valmiuskoulutukset ja varautuminen sekä vastuullinen tekoäly- ja digiosaaminen), entistä tiiviimpi yhteistyö kunnan muiden yksiköiden kuten työllisyyspalvelujen kanssa (kielikoulutus osana kotoutumiskoulutusta), yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden edistäminen, kestävän kehityksen periaatteiden toteutuminen, kulttuurihyvinvointityö sekä yhteistyö yhdistysten ja hyvinvointialueen kanssa. Oulujoki-Opisto toteuttaa näitä tavoitteita oman kehittämisohjelmansa mukaisesti osana kuntien sivistys- ja hyvinvointityötä. Kurssitarjontaa voidaan täydentää lukuvuoden aikana kysynnän perusteella taloudelliset reunaehdot huomioiden.

Opiston talouden ja toiminnan suunnittelussa varaudutaan kustannustason nousuun lähinnä palkkojen nousun myötä. Kurssi- ja lukukausimaksuja kehitetään yhdenmukaisemmiksi vuoden 2027 aikana ja niiden tasoa arvioidaan vuosittain suhteessa toiminnan kustannuksiin, alueelliseen kilpailukykyyn sekä osallistumisen saavutettavuuteen. Opiston tavoitteena on säilyttää palvelut kuntalaisille kohtuuhintaisina samalla turvaten toiminnan taloudellinen kestävyys.

Viestintä ja markkinointi ovat keskeisessä roolissa kansalaisopiston tunnettuuden kannalta. Viestintää keskitetään matalan kustannuksen sähköisiin kanaviin, mutta opisto julkaisee edelleen vuosittain myös fyysisen opinto-oppaan saavutettavuuden turvaamiseksi. Oulujoki-Opisto näkyy aktiivisesti kuntien tapahtumissa, minkä on todettu lisäävän tunnettuutta tehokkaasti.

Opetustuntimäärä pyritään pitämään vakaana. Riittävä opetuksen määrä tukee opiskelijasuoritteiden kertymistä ja valtionosuustulojen säilymistä hyvällä tasolla sekä mahdollistaa opiston palvelujen kehittämisen kuntalaisten tarpeisiin vastaaviksi.

Taiteen perusopetuksen lakiuudistus astunee voimaan 1.8.2027, jonka myötä taiteen perusopetuksen tulevaisuutta arvioidaan ja resursoidaan vuoden 2027 aikana. Uudistus tuo mukanaan myös työn uuden opetussuunnitelman parissa.

Musiikkikoulu

Musiikkikoulu tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta klassisen musiikin soitinopetuksen ja kamarimusiikin painotuksella. Elokuun 2027 alusta voimaan tuleva taiteen perusopetuksen uudistunut lainsäädäntö ja sen myötä tarkentuvat rahoitus- ja seurantakriteerit ohjaavat toiminnan kehittämistä.

Musiikkikoulun tavoitteena on vahvistaa oppilaiden pitkäjänteisiä opiskelupolkuja sekä lisätä opintojen loppuun saattaneiden opiskelijoiden määrää. Huomiota kiinnitetään erityisesti oppilaiden sitoutumiseen ja ryhmäytymiseen, opintojen ohjaukseen sekä opiskelun nivelvaiheisiin.
Opetuksen laadun turvaamiseksi hyödynnetään monipuolisia opetusmuotoja sekä yhteistyötä muiden taide- ja koulutustoimijoiden kanssa. Musiikkikoulun resurssien arvioidaan olevan riittävät nykyiseen opiskelijamäärään nähden, mutta mahdolliset muutokset rahoitusjärjestelmässä voivat vaikuttaa toiminnan kehittämistarpeisiin tulevina vuosina esimerkiksi hyödyntämällä laajemmin ryhmäopetustunteja.

Musiikkikoulun yhden päätoimisen opettajan työajasta on jaettu 30 % Utajärven kustannuspaikalle 1.8.2026 alkaen kunnanvaltuuston vuodelle 2026 päättämänä säästötoimenpiteenä. Vuoden 2027 aikana hankitaan toinen digipiano helpottamaan opetustilojen rajallisuutta.

Kuvataidekoulu

Kuvataidekoulu tarjoaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta lapsille ja nuorille sekä vapaan sivistystyön kursseja aikuisille ja erityisryhmille. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa luovuutta, taiteellista itseilmaisua sekä kulttuurista osallisuutta ja hyvinvointia.

Vuonna 2026 hankittu keramiikkauuni sekä siihen uusittu lämmönohjauspaneeli mahdollistaa keramiikkaopetuksen järjestämisen omissa tiloissa ja tukee kuvataidekoulun toiminnan kehittämistä. Uuden kaluston myötä opetuksen järjestäminen tehostuu, kuljetustarve vähenee ja opiskelijoille voidaan tarjota aiempaa monipuolisempia ja laajasti toivottuja sisältöjä.

Kuvataidekoulu kehittää yhteistyötä paikallisten kulttuuritoimijoiden, varhaiskasvatuksen, koulujen sekä muiden yhteisöjen kanssa. Tavoitteena on lisätä näkyvyyttä, saavutettavuutta ja osallistumismahdollisuuksia eri kohderyhmille sekä toteuttaa omalta osaltaan kulttuurihyvinvoinnin tavoitteita.

Yleissivistävä opetus Muhos

Oulujoki-Opisto järjestää vapaan sivistystyön opetusta Muhoksen kunnan alueella kuntalaisten tarpeiden mukaisesti. Kurssitarjonta muodostuu vuosittain kysynnän, käytettävissä olevien resurssien sekä opettajien osaamisen pohjalta.

Opetusta järjestetään muun muassa liikunnassa, kädentaidoissa, musiikissa, kuvataiteissa, kielissä, digitaidoissa ja kulttuurihyvinvointiin liittyvissä aiheissa. Erityistä huomiota kiinnitetään ikääntyvien kuntalaisten osallisuuden ja toimintakyvyn tukemiseen sekä lasten, nuorten ja työikäisten taideharrastusten tarjontaan.

Henkilöstökulut muodostuvat pääasiassa tuntiopettajien palkka- ja matkakustannuksista. Opettajien saatavuuden turvaaminen sekä osaavan henkilöstön rekrytointi ovat edelleen toiminnan kannalta keskeisiä tekijöitä.

Yleissivistävä opetus Utajärvi

Utajärven kunta ostaa opistopalvelut Muhoksen kunnalta voimassa olevan sopimuksen mukaisesti. Opetusta järjestetään vapaan sivistystyön tavoitteiden mukaisesti muun muassa liikunnassa, kädentaidoissa, kuvataiteissa ja musiikissa. Erityistä huomiota kiinnitetään ikääntyvien kuntalaisten osallisuuden ja toimintakyvyn tukemiseen sekä lasten, nuorten ja työikäisten taideharrastusten tarjontaan.

Toiminnan tavoitteena on tarjota kuntalaisille monipuolisia harrastus- ja oppimismahdollisuuksia sekä hyödyntää käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman tehokkaasti. Kurssien toteutumiseen vaikuttavat edelleen opettajien saatavuus, osallistujamäärät sekä opetustilojen käyttömahdollisuudet.

Opisto ja Utajärven kunta seuraavat palveluiden kysyntää ja käyttöastetta sekä kehittävät toimintaa yhteistyössä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on ylläpitää laadukas, saavutettava ja kustannustehokas opistopalveluverkosto myös tulevina vuosina.

Opetus- ja kasvatuslautakunta perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Perustettavat toimet
Yläkoulu erityisluokanopettajan virka 1.8.2027 alkaen

Määräaikaiset toimet
Varhaiskasvatuksen opettaja sekä lastenhoitaja 6kk Päivärinteen päiväkoti 1.1.-30.6.2027 ja lastenhoitaja 5 kk Päivärinteen päiväkoti 1.2.-30.6.2027 (uusi ryhmä)
Erityisluokanopettaja (2 kpl) yläkoulu lv 2027-2028
Päätoiminen tuntiopettaja Hyrkin koulu lv 2027-2028